

TENTOONSTELLING VAN AANWINSTEN.

Gedurende de Kerstdagen is in het Princessehof een kleine tentoonstelling georganiseerd van in de laatste maanden verkregen aanwinsten.

Het is een verblijdend teken, dat de groote uitbreiding, die het Princessehof heeft verkregen door de belangrijke schenking van de familie Verbeek, ook anderen heeft opgewekt ons Stedelijk Museum met geschenken te verrijken. Hierdoor winnen de daar opgestelde collecties niet alleen in belangrijkheid, doch is het ook mogelijk om gappingen aan te vullen en door nieuw studiemateriaal het reeds verkregene beter te belichten.

De nieuwe aanwinsten zijn opgesteld in de goudleerkamer, waar ook de uitgezochte stukken, die ons museum door schenking en legaat van wijlen mevrouw van der Meulen-Taconis heeft gekregen, een plaats hebben gevonden. Deze aanwinsten bestaan uit de volgende stukken.

Twee grote schotels, versierd in onderglazuursch-blauw (zie fotopagina), verkreeg het museum, door schenking van den heer H. Blok Wijbrandi te 's Gravenhage, die aldus op sympathieke wijze zijn genegenheid voor zijn geboortestad heeft willen toonen.

Beide hebben een middellijn van niet minder dan 52 centimeter; de eene is versierd met draken, de andere met lotusbloemen. Beide behooren tot een groep Chineesch porselein, dat aan de eerste helft of het midden van de 16e eeuw wordt toegeschreven, aan den tijd dus, toen in China de Chineesche keizers uit de Ming-dynastie nog niet door de, uit het Noorden hun rijk binnendringende, Mandchous waren verjaagd en toen de zeeweg naar Indië en China nog voor onze zeevaarders en kooplieden gesloten was.

Naast de Portugeezen hadden toen de Arabische en andere Mohammedaansche kooplieden den handel in de producten uit het verre oosten nog in handen en het is dan ook niet te verwonderen, dat deze porseleinen tegenwoordig vooral in de landen van den Islam, speciaal Perzië en Turkije, worden aangetroffen.

Hierbij sluit zich aan een blauwe holle schotel, versierd in het midden met een typisch Chineesche draak, omgeven door een rand met vliegende kraanvogels. Deze schotel, die op een van de eilanden van onzen Indischen archipel is opgepikt, is waarschijnlijk iets jonger dan de beide bovengenoemde schotels. Ze is gemerkt met het Zesmerk van den keizer Chia Ching, die van 1522 tot 1566 over China regeerde.

De hier opgestelde schotels van zee-groene en bronskleurige tint zijn minder scherp te dateeren. Ze kunnen zeker aan de Ming-dynastie (1368-1644) worden toegeschreven. Ze komen uit andere fabrieksplaatsen dan de hierboven beschreven blauwe schotels en behooren tot de zoogenaamde Celedon-klasse, het porselein, dat speciaal in Lung-tsuan en Chu-Chou gemaakt werd en dat uit de Zuid-Chineesche havens veel naar Indië verscheept werd.

Van een geheel ander, van oudsher in onze collecties beter bekend en zeer gewaardeerd type, zijn de beide trekpotjes met zoogenaamd haantjes-decor. (Zie fotopagina.)

Ze zijn door de kinderen van wijlen den heer S. van Messel, den bekenden antiquair hier ter stede, ter eere van de nagedachtenis van hunnen vader aan het museum geschonken en zijn een paar zeer fraaie voorbeelden uit de zoogenaamde familie rose klassen, waarvan de meeste delicate stukken aan den tijd van den keizer Yung-Chêng (1723-1735) worden toegeschreven.

De teere rose kleur, door een fijn netwerk van zwarte en roode lijntjes overdekt, vormt den grond waarop in uitgespaarde vakken haantjes in schitterende zwarte en andere emailkleuren buitengewoon levendig naar voren komen.

Dit porselein werd wel in de Grootte Chineesche porseleinstad King-te Chin gebakken, doch de in een later baksel aangebrachte emailkleuren werden te of in de omgeving van Canton in den moffel-oven up dit porselein aangebracht.

In de 18e eeuw werd dit zoogenaamde eierschaalporselein door de Vereenigde Oost-Indische Compagnie en andere Europeesche handelslichamen uit Canton, dat toen de groote exporthaven van het Chineesche rijk was, uitgevoerd.

Een bij deze trekpotjes geplaatst schoteltje met gelijk décor draagt zelfs het handmerk van den Cantoneeschen kunstenaar die het in het tweede kwart van de 18e eeuw versierde.

Het werd vooral in Engeland en in Frankrijk gewaardeerd, doch menig stuk vond ook zijn weg naar de vele porseleinverzamelingen, die in die dagen bij ons werden gevormd en men mag dan ook gerust aannemen, dat deze trekpotjes van oudsher tot een porseleinverzameling in onze provincie hebben behoord.

Geheel sluit zich hierbij aan het zeldzame bord, dat een plaatsje in dezelfde vitrine gevonden heeft en waarvan het voor de verzamelaars meest typeerende kenmerk is, dat de achterrand met een teere, (gemakshalve bij bessensap te vergelijken) roode kleur is overdekt.

De Engelschen noemen dit „ruby-backed”.

De voorkant van dit bordje is versierd door een landschap met twee visschersvrouwen en een kind, die voor hun gedeeltelijk overdekt scheepje staan te praten. Blijkbaar is het een voorstelling uit het Chineesche volksleven. De eene vrouw heeft een pas gevangen visch in de hand, terwijl de andere een mandje draagt en bovendien in een soort draagzak op haar rug een zuigeling met zich meevoert[.] In de lucht wappert aan een langen staak een kledingstuk, dat blijkbaar te drogen hangt, terwijl een paar kolibri-achtige vogeltjes in de lucht spelen en van een ter zijde geplaatsten treurwilg op voor dit Yung-Chêng porselein typeerende wijze, de fijne takken van den bovenrand van het bordje naar beneden hangen.

De rand is versierd met een drietal vliegende fazanten. waaronder gemakkelijk een zilver- en een goudfazant zijn te herkennen, terwijl verschillende vruchten (perzik, vingercitroen enz.) eveneens in schitterende kleuren zijn aangebracht.

Een derde schenking vormt het eierschaal kommetje met de naar een Europeesch voorbeeld gemaakte versiering, dat aan het museum werd vereerd door den heer J. de Boer Gzn., oproeper en taxateur alhier.

Dit uit een cultuur-historisch oogpunt zeer belangrijk stuk moet m.i. aan het midden van de 18e eeuw, aan de regering van den keizer Ch'ien Lung (1736-1795) worden toegeschreven.

De er op voorkomende versiering is een, zeker door een Europeeschen koopman opgedragen, copie van een Italiaansche kopergravure. Het is een Pierrot-voorstelling, die in de 18e eeuw onder den invloed van den Franschen schilder Antoine Watteau (1684-1721) en zijn school zoo zeer in de mode was. Ook de dunwandigheid van dit kommetje geeft recht het in de eierschaal-groep in te deelen.

Hieraan verwant is een schoteltje met de op buitengewoon fijne wijze uitgevoerde versiering van een Europeeschen heer en dame in kleurige 18e eeuwse kleederdracht, enkele zoogenaamde schuitjes en andere onderdeelen van 18e eeuwse serviesjes, soms in typisch Chineeschen, soms in Europeeschen stijl versierd.

Een andere nieuwe aanwinst is een niet minder subtiel stukje porselein, een kommetje, waarvan de buitenste wand een netwerk is waar men den versierden binnenwand doorheen kan zien. Dit type, dat zeker aan de bekwaamheid van den pottenbakker buitengewoon hoge eischen stelt en dat daarom in de Chineesche handboeken wel „duivelswerk” genoemd werd, komt vooral voor in Chineesch porselein.

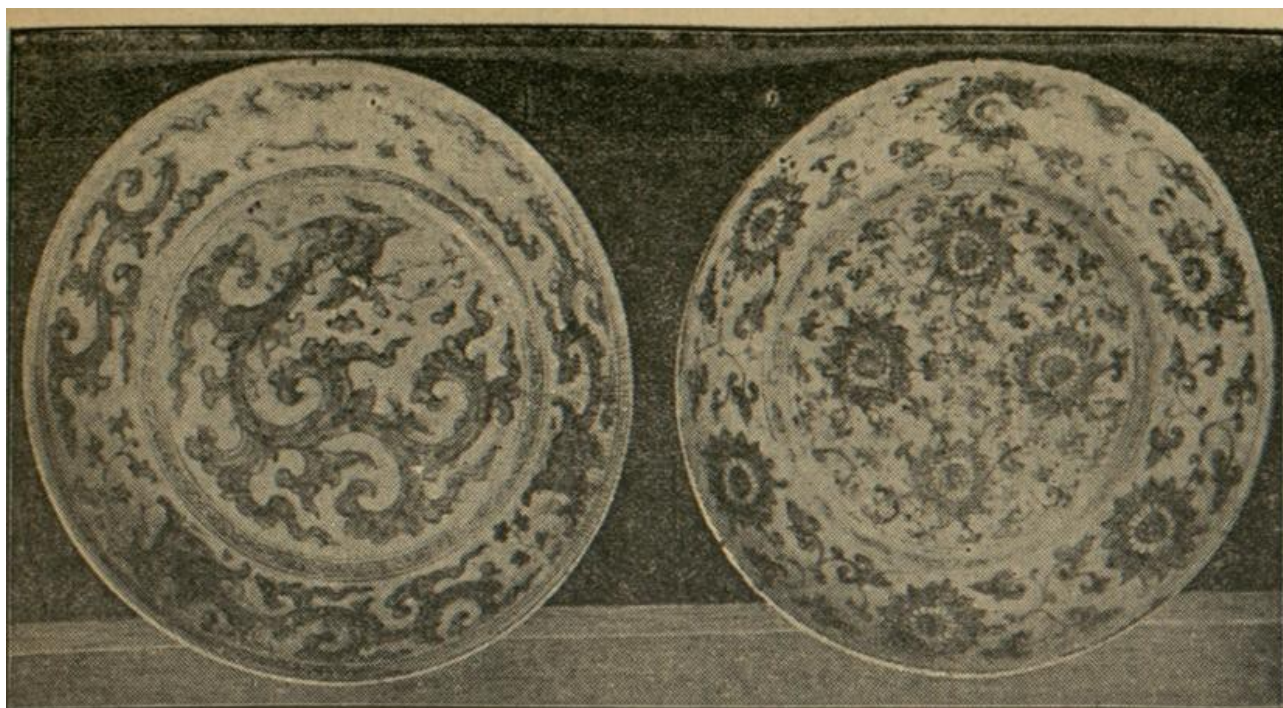
Het typische van het hier tentoongestelde kommetje is, dat het van Japansch maaksel is en een mooi specimen van het uit de provincie Arita afkomstige porselein, dat dikwijls naar de uitvoerhaven Imari wordt betiteld.

Een paar blauwe Chineesche kopjes van dit doorgeslagen werk zijn ter vergelijking hierbij opgesteld.

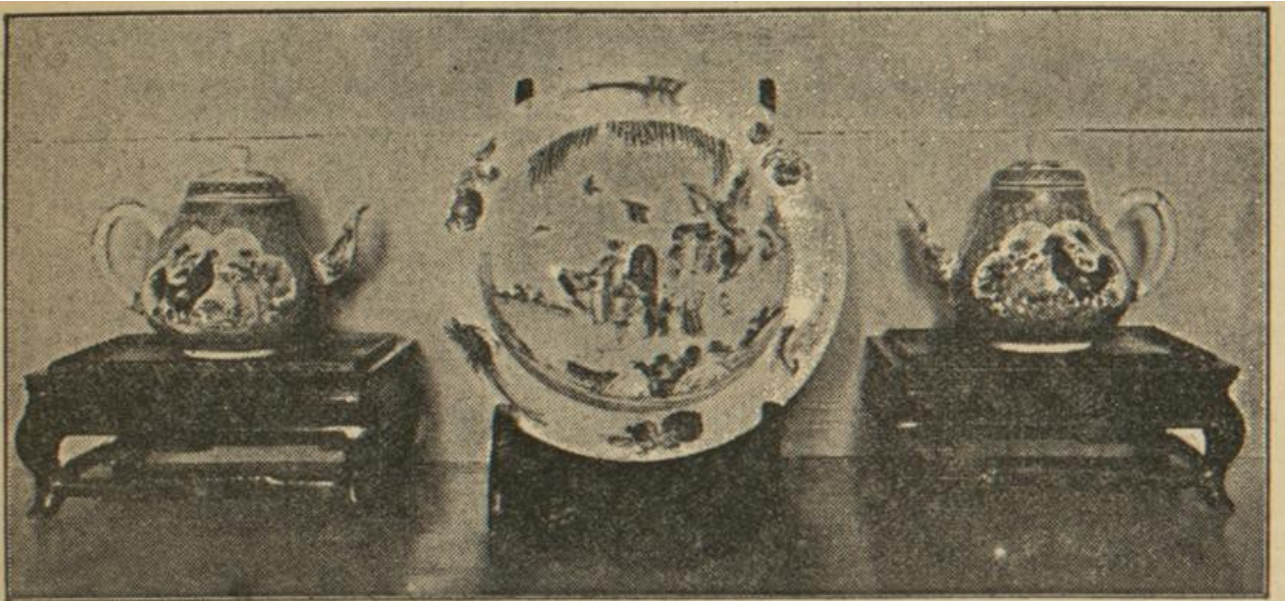
Wie van de mooie kleuren en teere lijnen van deze nieuwe aanwinsten in natura wil profiteeren moet er een gang naar het Princessehof in de Kerstvacantie voor over hebben.

NANNE OTTEMA.

Leeuwarder Courant
24-12-1929

Groote blauwe schotels vroeg 16e eeuwsch Chineesch porcelein, nieuwste aanwinsten voor het Princessehof. (Zie binnenpagina).

Trekpotjes en bord. Eierschaal porcelein uit den Yung-Chêng-tijd (1723-1736).
Nieuwste aanwinsten voor het Princessehof. (Zie binnenpagina).